รูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 2

Administrative Network of Knowledge Management Model for Organizational Learning School under Suphanburi Primary Educational Service Are Office II

อ่อนจันทร์ นุชบูรณ์
Onjan Nuchaboon
มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
Western University, Thailand.
Email: onjan_001@hotmail.com

Doi : 10.14456/jmcupeace.2016.54

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้สู่องค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 (2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้สู่องค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้ในสถานศึกษา จำนวน 29 คน แบ่งออกเป็นสองกลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มแรก 21 คน สำรวจความคิดเห็นตามเทคนิกเดลฟาย (Delphi Technique) ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มที่สอง 8 คน ได้รับการสัมภาษณ์ด้วยสนทนากลุ่ม และประเมินความคิดเห็นจากผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 136 คน เลือกโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อตอบแบบสอบถามความคิดเห็น วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้สู่องค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษามี 5 องค์ประกอบ คือ โรงเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และองค์กรศาสนา 2) รูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้ สู่องค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ใช้หลักการบริหารจัดการเครือข่าย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านโรงเรียน ด้านผู้ปกครอง ด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านชุมชน และองค์กรศาสนา พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านชุมชน รองลงมาคือ ด้านองค์กรศาสนา ด้านโรงเรียน ด้านผู้ปกครอง และด้านคณะกรรมการสถานศึกษา ส่วนการประเมินความคิดเห็นจากผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 136 คน ถึงความเป็นไปได้ของรูปแบบ พบว่า สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 มีสภาพการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก และเห็นว่ารูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

สรุปได้ว่า จากการวิจัยจะได้รูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้สู่องค์การแห่งการเรียนรู้ ซึ่งมีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ดังนี้ ด้านโรงเรียน ด้านผู้ปกครอง ด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านชุมชน และองค์กรศาสนา

คำสำคัญ : รูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้, องค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา

Abstract

This research had two objectives: (1) to study the configurations of Administrative Network of Knowledge Management Model for Organizational Learning School under Suphanburi Primary Educational Service Are Office II and (2) to establish the forming of Administrative Network of Knowledge Management Model for Organizational Learning School under Suphanburi Primary Educational Service Are Office II.

Samples were twenty-nine specialists of administrative network in schools that they were separated in two groups. The first group was 21 specialists for Delphi Technique. The second group was 8 specialists for focus group. The sample was 136specialists who were selected by purposive sampling for responding the questionnaire. The tools of this research were the questionnaires and interview forms about Administrative Network of Knowledge Management in the schools. The statistics were mean, standard deviation, median, and semi-interquartile range.

The findings were presented as follows: (1) the configurations of Administrative Network of Knowledge Management Model for Learning School under Suphanburi Primary Educational Service Are Office II consisted of five components including schools, parents, school's committee, community, and religion organizations. (2) The forming of Administrative Network of Knowledge Management Model for Learning Organizational School under Suphanburi Primary Educational Service Are Office II used five administrative management network principles. The five principles included schools, parents, school's committee, community, and religion organizations. The findings revealed that the community component was in the highest mean score, then followed with religion organization, schools, parents and school's committee respectively. The 136 specialists' perspectives on a possibility in applying Administrative Network of Knowledge Management Model for Learning Organizational School were in high expectation score and the forming of Administrative Network of

Knowledge Management Model for Learning Organizational School had high expectation score of appropriateness and possibility.

In conclusion from the research is a form of network management, learning to organizational learning. The five elements are the following elements: the school, the parents. The Committee on Basic Education Community and religious organizations.

Keywords: Administrative Network of Knowledge Management Model, Organizational Learning School

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังเผชิญปัญหา และวิกฤตทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สืบเนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่งผลให้การบริหารการศึกษา และการจัดการศึกษาของไทยประสบปัญหา 4 ด้าน คือ ประการแรก คุณภาพของผลผลิตทางการศึกษาต่ำกว่าประเทศอื่นๆ ในประชาคมโลก ทั้งๆ ที่ประเทศไทยมีการลงทุนสูงเกี่ยวกับการศึกษา แต่ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการต่ำ ประการที่สอง การจัดการศึกษาของไทยเป็นแบบศูนย์รวมอำนาจอยู่ที่ส่วนกลาง แล้วแบ่งอำนาจลดหลั่นลงมาที่จังหวัด และอำเภอ ทำให้เกิดความล่าช้าในการอนุมัติ สั่งการ ไม่มีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการในหน่วยงานของตนเอง ประการที่สาม ขาดการพัฒนานโยบายอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ประการที่สี่ ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนที่จะเข้ามามีบทบาทอย่างจริงจังในการบริหารการศึกษา เพราะขาดกลไกที่เหมาะสมที่จะให้ชุมชนและประชาชนได้เข้ามาร่วมวางแผนร่วมทำและร่วมติดตามประเมินผลในการจัดการศึกษาในท้องถิ่นของตน (ลัดดา ผลวัฒนะ, 2547 : 2-4) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2545 ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 1-3) กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายในการปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดการศึกษาไทย ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของบุคคลทั้งด้านความรู้ ทัศนคติ ค่านิยมและทักษะ เน้นการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดนิสัยใฝ่รู้และเรียนรู้ตลอดชีวิต การศึกษาจึงไม่ใช่เรื่องของครูและโรงเรียนเท่านั้นแต่เป็นของทุกส่วนในสังคมให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (all for education) รวมทั้งจัดการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาของคนทั้งมวล (education for problem) มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน เพื่อให้การศึกษาของประเทศมีประสิทธิภาพด้วยความร่วมมือจากหลายๆ ฝ่าย (สุวิมล ว่องวาณิช, 2545 : 3) สามารถมีจิตใจที่เข้มแข็งและสามารถกลับมาดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (อัจฉรา สุขารมณ์, 2559 : 209) สามารถและมีความสุขกับการทำในสิ่งที่ตนเองรักและสนใจอย่างแท้จริง โดยระบบการศึกษาต้องมีบทบาทสำคัญในการช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตนเองและค้นให้พบความชอบความสนใจนั้นเพื่อให้เติบโตอย่างมีเป้าหมายและนำความรู้ความสามารถที่มีมาพัฒนาประเทศได้อย่างเต็มศักยภาพและสิ่งสำคัญคือการมีความสุขกับชีวิตการทำงานในอนาคต (ปาณิสรา เบี้ยมุกดา, 2558 : 143)

ในการจัดการศึกษาสิ่งที่สังคมต้องการให้เกิดประสิทธิภาพคือ มุ่งเน้นประชากรทุกคนต้องได้รับการศึกษาตามศักยภาพของตนเองและเกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านการศึกษา โดยเฉพาะต้องการให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ สิ่งที่คาดหวังคือ คนไทยจะต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่ง คือ คนที่รักการเรียนรู้ และรู้เรียน คือ รู้วิธีที่จะเรียนและรู้แหล่งที่จะเรียน (เจือจันทร์ จงสถิตอยู่, 2547 : 4) โดยเฉพาะสังคมแห่งการเรียนรู้ ต้องสร้างเยาวชนของชาติ ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มุ่งมั่นที่จะให้เยาวชนเป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รู้จักแสวงหาความรู้ ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ นำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพของตนเอง สู่การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (อุดมศักดิ์ พลอยบุตร, 2544 : 2) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ซึ่งเป็นกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนตามความสนใจ ความสามารถและความต้องการ โดยการเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน (ฉวีวรรณ สุวรรณาภา, 2558 : 5)

ด้วยเหตุนี้ โรงเรียนจึงเป็นองค์การทางการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการเรียนรู้ให้เป็นรูปธรรม การนำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติด้านการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้ และมาตรฐานการศึกษาของชาติด้านองค์การแห่งการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงบริบทของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 มีจำนวน 136 โรงเรียน แต่ละโรงเรียนมีการนำระบบการบริหารจัดการโดยนำภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้วยบริบทที่แตกต่างกัน การบริหารโดยใช้เครือข่ายการเรียนรู้เข้ามามีส่วนร่วมจึงมีความแตกต่างกันด้วย ผู้วิจัยได้มองเห็นปัญหาที่โรงเรียนดำเนินการด้านการบริหารจัดการเครือข่ายแต่ละโรงเรียนมีประสิทธิภาพที่แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน 2 ด้าน คือ ด้านความรู้ กับด้านความประพฤติ ในภาพรวมของการส่งเสริมการเรียนรู้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านความรู้อยู่ในระดับมาก สำหรับการมีส่วนร่วมด้านความประพฤติ พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมส่งเสริมในด้านวินัยของนักเรียนในระดับมาก (สวาท อ่อนเกตพล (2550 : 182; ไปรยา ศุภจิตร, 2551 : 193)

จากเหตุผลและข้อสังเกตเกี่ยวกับบริบทดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำรูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้มาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยมีความมุ่งหวังที่จะพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้ผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา สอดคล้องกับความต้องการและความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ใช้บริการทางการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้สู่องค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้สู่องค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology)

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้สู่องค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากร ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้ในสถานศึกษา จำนวน 21 คน สำหรับ Delphi Technique ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้ในสถานศึกษา จำนวน 8 คน สำหรับการจัดทำ Focus Group กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 136 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์ การบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้สู่องค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล คือ วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐานค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed methodology) เพื่อเสนอรูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้สู่องค์การแห่งการเรียนรู้ และใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative method) คือ เทคนิคการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) และใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) ในการประเมินความเหมาะสม จากนั้นนำองค์ประกอบทั้ง 5 มาสนทนากลุ่ม (Focus group) ส่วนระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative method) คือ เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis) ในการวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้สู่องค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่สังเคราะห์ไว้ สร้างเป็นรูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้สู่องค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามทั่วไป มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Cheek List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์รูปแบบการบริหารเครือข่ายการเรียนรู้สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้เชิงลึก

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับองค์ประกอบรูปแบบการบริหารเครือข่ายการเรียนรู้สู่องค์การแห่งการเรียนรู้ ลักษณะเป็นแบบคำถามปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณตามขั้นตอนของเทคนิคเดลฟาย ดังนี้

ครั้งที่ 1 เป็นแบบสอบถามในลักษณะคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์และวิจารณ์อย่างกว้างขวางในทุกประเด็น การรวบรวมข้อมูลครั้งที่ 1 นี้อาจใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ พูดคุยสนทนากับผู้เชี่ยวชาญโดยมีการตั้งคำถามปลายเปิดนำแทนการส่งคำถามไปให้ก็ได้ ซึ่งจะทำให้ได้ความคิดเห็นอย่างกว้างขวางและต่างประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการ

ครั้งที่ 2 ใช้แบบสอบถามฉบับใหม่ที่ได้จากการรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ตอบคำถามปลายเปิดในครั้งที่ 1 มาสร้างเป็นคำถามปลายปิด ซึ่งจะสร้างเป็นคำถามแบบประเมินค่า (Rating Scale Questionnaire) แล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตอบ

ครั้งที่ 3 ก่อนส่งให้ตอบครั้งที่ 3 จะต้องนำคำถามครั้งที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐานและพิสัยควอไทล์ของคำถามแต่ละข้อแล้วใช้ข้อคำถามเดิมนั้นสร้างแบบสอบถามฉบับใหม่ โดยเพิ่มค่ามัธยฐานกับพิสัยควอไทส์ไว้พร้อมกับบอกให้ผู้เชี่ยวชาญท่านนั้นทราบว่า ผลการตอบครั้งที่ 2 ท่านตอบอยู่ตำแหน่งใด และผู้เชี่ยวชาญนั้นทบทวนคำตอบและตอบกลับอีกครั้ง ซึ่งในการตอบครั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะทราบว่าตนมีความคิดเห็นแตกต่างหรือไม่แตกต่างไปจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดเพียงไรและจะได้พิจารณาว่า ตนเห็นด้วยกับความสอดคล้องในความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนอื่นๆ หรือไม่ หากไม่เห็นด้วยก็ให้แสดงเหตุผลประกอบยืนยันคำตอบเดิมนั้น

ครั้งที่ 4 นำคำตอบที่ได้ในครั้งที่ 3 มาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐานและพิสัยควอไทล์ใหม่ และจัดพิมพ์ค่าใหม่เช่นเดียวกับครั้งที่ 3 แล้วนำส่งไปให้ผู้เชี่ยวชาญตอบใหม่อีกครั้งเป็นครั้งสุดท้าย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงคุณภาพ หาค่ามัธยฐาน (Media) ค่าฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยควอไทล์ (Inter quartile Range) ของแต่ละข้อคำถามที่ได้จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน ส่งแบบสอบถามรอบที่ 2 พร้อมทั้งรายงานให้ผู้เชี่ยวชาญทราบเกี่ยวกับค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม และค่าพิกัดควอไทล์ของแต่ละข้อคำถามที่วิเคราะห์ได้จากคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและที่วิเคราะห์ได้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อความเหมาะสมขององค์ประกอบ การพัฒนาตัวชี้วัดองค์ประกอบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้ เมื่อนำมาหาค่ามัธยฐาน และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ในแต่ละด้าน ปรากฏผล ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	รายการ	มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์
	ด้านโรงเรียน		
1	มีโครงสร้างระบบการบริหารงานที่ชัดเจน	4.00	0.00
2	หลักสูตรมีความยืดหยุ่น	5.00	1.00
3	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ	5.00	1.00
4	จัดกิจกรรมเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.00	0.00
5	จัดการเรียนการสอนตรงตามความต้องการของผู้เรียน	5.00	1.00
6	ส่งเสริมทักษะทางวิชาการ	5.00	1.00
7	นิเทศติดตามการจัดการศึกษา	4.00	0.00
8	รายงานผลการจัดการศึกษาให้สาธารณทราบ	5.00	1.00

ตารางที่ 1 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์
	ด้านผู้ปกครอง		
1	มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการปฏิรูปการศึกษา	5.00	1.00
2	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน	5.00	1.00
3	สนับสนุนส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น	5.00	1.00
4	เอาใจใส่ติดตามผลการเรียนของลูกและพัฒนาด้านวิชาการของโรงเรียนสม่ำเสมอ	5.00	1.00
5	สร้างเครือข่ายภูมิปัญญาท้องถิ่น	5.00	1.00
	ด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน		
1	ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน	5.00	1.00
2	ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	5.00	1.00
3	ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา การจัดการศึกษา	5.00	1.00
4	สนับสนุนทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา	4.00	0.00
5	ติดตามผลการพัฒนากิจกรรมงานทั้ง 4 ด้านของโรงเรียน	4.00	0.00
6	สนับสนุนการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	5.00	0.00
	ด้านชุมชน		
1	มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	5.00	1.00
2	มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตร	5.00	1.00
3	สนับสนุนและระดมทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา	5.00	1.00
4	ติดตามช่วยเหลือ จัดสถานที่ศึกษาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	5.00	0.00
5	ติดตามตรวจสอบการจัดการศึกษา	5.00	0.00
6	สร้างเครือข่ายพัฒนาการศึกษาในชุมชนให้เข็มแข็ง	5.00	1.00
	ด้านองค์กรศาสนา		
1	สนับสนุนทรัพยากรในการจัดการศึกษา	5.00	1.00
2	เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรมสำหรับนักเรียน	5.00	1.00
3	ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนศีลธรรมในโรงเรียน	5.00	1.00
4	มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	5.00	1.00
5	สร้างจิตสำนึก ปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามเกิดความเอื้ออาทร สร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน	5.00	1.00

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 21 คน ต่อการพัฒนาตัวชี้วัดองค์ประกอบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้ในสถานศึกษา ด้านโรงเรียน ด้านผู้ปกครอง ด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านชุมชน และด้านองค์กรศาสนา มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ตั้งแต่ 1.50 ลงมา แสดงให้เห็นว่ารูปแบบที่สร้างขึ้นเชื่อถือได้

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อมุ่งสู่การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมสุพรรณบุรีเขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้สู่การเป็นองค์การแห่ง การเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมสุพรรณบุรีเขต 2 พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านชุมชน ด้านองค์กรศาสนา ด้านโรงเรียน ด้านผู้ปกครอง และด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญที่สุด คือ ด้านชุมชน รองลงมาคือด้านองค์กรศาสนา ด้านโรงเรียน ด้านผู้ปกครอง และด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามลำดับ

2. รูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้สู่การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา มีรูปแบบที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์โดยผ่านกระบวนการเทคนิคเดลฟาย และการสนทนากลุ่ม ได้รูปแบบที่นำมาใช้ในสถานศึกษา มี 5 องค์ประกอบ 30 ตัวชี้วัด เมื่อนำไปสอบถามผู้บริหารโรงเรียนถึงความเหมาะสมและเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารเครือข่ายการเรียนรู้ในสถานศึกษา พบว่า บุคลากรในสถานศึกษาต่างเห็นว่ารูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก นั่นคือ ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ที่จะนำไปพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อมุ่งสู่การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมสุพรรณบุรีเขต 2

1) องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้สู่องค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่า มีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ที่เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ คือ ด้านโรงเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และองค์กรศาสนา จากการสอบถามผู้บริหารทั้ง 5 องค์ประกอบ โดยมีค่าเฉลี่ยแต่ละองค์ประกอบโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เพราะว่ารูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้สู่องค์การแห่งการเรียนรู้ได้ผ่านการสังเคราะห์เอกสาร การทำเทคนิคเดลฟาย และนำองค์ประกอบที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยนำมาทำสนทนากลุ่ม จึงทำให้ได้รูปแบบที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเสริมสร้างการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับสวาท อ่อนเกตพล (2550 : 182) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับอุษณีย์ บุญชมภู (2550 : 174) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้นอกชั้นเรียนของนักเรียน พบว่า ระดับพฤติกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้นอกชั้นเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับสูง ผู้ปกครองของนักเรียนที่เป็นพ่อ แม่ และปู่ย่า ตายาย และอื่นๆ มีพฤติกรรมในการส่งเสริมการเรียนรู้นอกชั้นเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแนวทางดังกล่าวจะเป็นแนวทางที่ช่วยทำให้ผู้ที่กำลังเผชิญกับปัญหาและภาวะวิกฤต สามารถมีจิตใจที่เข้มแข็งและสามารถกลับมาดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (อัจฉรา สุขารมณ์, 2559 : 209)

2) รูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้สู่การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ใสถานศึกษามีรูปแบบที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์โดยผ่านกระบวนการเทคนิคเดลฟาย และการสนทนากลุ่ม ได้รูปแบบที่นำมาใช้ในสถานศึกษา มี 5 องค์ประกอบ 30 ตัวชี้วัด พบว่า บุคลากรในสถานศึกษาต่างเห็นว่ารูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก นั่นคือ ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ที่จะนำไปพัฒนาสถานศึกษา สอดคล้องกับเผียน วงศ์ทองดี (2553 : 126-133) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดลาดศรัทธาราม (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 128) พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดลาด

ศรัทธาราม (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 128) ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ โวลาลัส และซาร์ป (Voulalas & Sharp, 2005) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาสู่การเป็นองค์การเรียนรู้หรือชุมชนแห่งการเรียนรู้ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเสริมสร้าง และส่งเสริมองค์กร คือ เทคโนโลยีที่ทันสมัย ผู้นำที่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชน มีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย สนับสนุนทรัพยากรเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และสร้างแรงจูงใจในการทำงาน เมื่อทุกอย่างประสานเข้าด้วยกันจะทำให้การเปลี่ยนแปลงองค์กรสู่การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะว่าการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ซึ่งเป็นกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนตามความสนใจ ความสามารถและความต้องการ โดยการเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน (ฉวีวรรณ สุวรรณาภา, 2558 : 5) หากนำไปปรับใช้และปฏิบัติจริงจะสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษานำไปสู่ผลสัมฤทธิ์สูงสุดให้แก่ประเทศได้ อันจะส่งผลต่อการปฏิรูปการศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป (ปาณิสรา เบี้ยมุกดา, 2558 : 143)

สามารถสรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้สู่องค์การแห่งการเรียนรู้ มีองค์ประกอบ 5 ด้านคือ ด้านโรงเรียน ด้านผู้ปกครอง ด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านชุมชน และองค์กรศาสนา จะเป็นส่วนสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างเหมาะสมต่อไป

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้สู่การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมสุพรรณบุรีเขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. รูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เมื่อนำไปสอบถามผู้บริหารในสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าเป็นไปได้ในระดับมาก เมื่อเป็นเช่นนี้ การนำรูปแบบไปใช้ในการบริหารจัดการเครือข่ายในสถานศึกษาจึงมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ และผู้บริหารต้องติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

2. รูปแบบนี้ต้องผ่านการทดลองใช้ให้ครบปีการศึกษาก่อนหรือนำไปทดลองใช้กับสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ แล้วจึงจะนำมาใช้เป็นรูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้สู่องค์การแห่งการเรียนรู้ได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ปัจจัยเพื่อมุ่งสู่ความร่วมมือในการจัดการศึกษาของเครือข่ายการเรียนรู้ในท้องถิ่น
2. รูปแบบการจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพของบุคลากรในสถานศึกษา
3. รูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อมุ่งสู่ประสิทธิผลในสถานศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

ดุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้อนุเคราะห์ข้อเสนอแนะ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่อย่างดี ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความถูกต้อง ความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาของแบบสอบถามและผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาให้ความคิดเห็น เสนอแนะแนวทางพิจารณาสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

เจือจันทร์ จงสถิตอยู่. (2547) การปฏิรูปการศึกษา : ทางออกเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ของประเทศอย่างยั่งยืน.กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ฉวีวรรณ สุวรรณาภา. (2558). การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อเสริมทักษะการคิดในรายวิชาสัมมนาสังคมศึกษา ของนิสิตสาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตแพร่. **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร**. 3(2), 1-19.

ปาณิสรา เบี้ยมุกดา. (2558). แนวทางการออกแบบนวัตกรรมระบบการศึกษายั่งยืนตามหลักธรรมพระพุทธศาสนา :กรณีศึกษาแนวคิดและมุมมองของสตีฟ จอบส์**. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร**. 3(2), 113-145

ไปรยา ศุภจิตร. (2551). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนวัดชินวราราม อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี.** ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

เผียน วงศ์ทองดี (2553). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดลาดศรัทธาราม (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 128).** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

ลัดดา ผลวัฒนะ. (2547). **การพัฒนาระบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา.** ปริญญานิพนธ์ ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.

สวาท อ่อนเกตพล (2550). **การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3.** สุราษฎร์ธานี.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2545). **เคล็ดลับการทำวิจัยในชั้นเรียน.** กรุงเทพมหานคร: อักษรไทย.

อัจฉรา สุขารมณ์. (2559). การฟื้นฟูพลังใจในภาวะวิกฤต. **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์มจร**. 4(1), 209-220.

อุดมศักดิ์ พลอยบุตร. (2544). การนิเทศภายในภาคปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ. **สารพัฒนาหลักสูตร**. 12 (114), 57.

อุษณีย์ บุญชมภู. (2550). **การศึกษาพฤติกรรมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 1 (ประถมศึกษาปี ที่ 1-3) โรงเรียนเฟื้องฟ้าวิทยา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.

Marquardt, J. Michael & Angus Reynolds. (1994). **The Global Learning Organization.** New York : ITWIN.

Voulalas, D. and Sharpe, G. (2005). Creating school as Learning Communities : obstacles and processes.**Journal of Educational Administration**. 43(2) : 187-209.

Translated Thai References

Aonketphol, S. (2007). **Parents' Paticipation in Promotion of Learning of students in School under Surat Thani Educational Service Area Office 3**. Surat Thani.

Boonchompoo, U. (2007). **Parents' behaviors Study in Promotion of Learning of Prathom 1 – 3 students in Fuangfha witthaya School Maesai District, Chiangrai**. Thesis Master of Education (Educational Research). Education Administration. Graduate School. Maefahluang University.

Chongsathid-U., C. (2002). **Education Reform : The Exit for Economy and Social Development of Sustainable Country**. Bangkok : The National Defence College.

Department of Curriculum and Instruction Development. B.E. 2551 (2008). **National Education Act B.E. 2545 and Amendments (Third National Education Act B.E. 2553 (2010)**. Bangkok: Transportation of Goods and Supplies Organization Printer.

Panisara Beamukda. (2015). The Innovative Design Education System Sustainability by The Principles of Buddhism : A Case Study Concept and Vision of Steve Jobs. **Journal of MCU Peace Studies**. 3(2), 113-145.

Pholwatthana, L. (2004). **A Development of Efficient Participative Management System in Secondary Schools of Basic Education**. Thesis Doctor of Education (Educational Administration), Burapha University.

Ploybud, U. (2001). Field training Efficient Supervision. **Curriculum Development**. 12 (114) : 57.

Sucaromana, A. (2016). Resilience Quotient : RQ. **Journal of MCU Peace Studies**. 4(1), 209-220.

Supachit, P. (2008). **Parents' Paticipation in Promotion of Learning of students in Watchinwararam School Mueng District, Pathumthani**. Master of Education (Educational Administration) Graduate School Phranakhon Rajabhat University.

Suwannapha, C. (2015). Integrated Learning Management for Thinking Skill Development in A Social Studies Seminar Course for Social Studies Students at Mahachulalongkornrajavidyalaya University : Phrae Campus. **Journal of MCU Peace Studies**. 3(2), 1-19.

Wiratchai, N. (2002). Reform System for Learning Quality Development : Evaluation and Guaranty. Bangkok: V T C Communication.

Wongvanich, S. (2545). **Tips for conducting research in the classroom**. Bangkok: Thailand letter.